

mål at forhindre eller i videst muligt omfang at begrænse børnebortførelser. Det taler også til fordel for Danmarks tilslutning til de to konventioner, at dette vil øge mulighederne for udøvelse af samværsret på tværs af landegrænserne.

4.6. Arbejdsgruppen har i betænkningen foreslået, at Danmark i lighed med Norge og Sverige tilslutter sig både Europarådskonventionen og Haagerkonventionen. Justitsministeriet er enig i dette.

Ved en nærmere gennemgang af konventionerne kan det konstateres, at Europaråds- og Haagerkonventionen i forhold til hinanden har såvel ulemper som fordele. I visse tilfælde supplerer de hinanden. Selv om begrundelsen for at tilslutte sig Haagerkonventionen synes at veje noget tungere end begrundelsen for en tilslutning til Europarådskonventionen, er der næppe grundlag for at prioritere tilslutning til den ene frem for den anden. Der findes heller ikke noget, som forhindrer Danmark i at tiltræde begge konventioner. I forhold til stater, som også har tilsluttet sig begge konventioner, gælder da, at en ansøgning kan imødekommes, såfremt denne er omfattet af blot en af konventionerne.

Europarådskonventionen fastlægger, under hvilke betingelser en afgørelse om forældremyndighed, om, hvor barnet skal bo, og om samværsret, der er truffet i en konventionsstat, skal anerkendes og fuldbyrdes i en anden konventionsstat. Dette gælder, jf. artikel 7, uanset om der er sket en ulovlig bortførelse eller tilbageholdelse. Betingelsen for at anvende Haagerkonventionen er, at der foreligger en ulovlig bortførelse eller tilbageholdelse i konventionens forstand, hvilket kan være tilfældet, selv om den af forældrene, der har taget barnet med til f.eks. Danmark, har forældremyndigheden efter dansk ret, som f.eks. en ugift mor. Afgørende er, om bortførelsen eller tilbageholdelsen anses for ulovlig i henhold til loven i den stat, hvor barnet boede på tidspunktet for bortførelsen eller tilbageholdelsen, jf. Haagerkonventionens artikel 4. I sådanne tilfælde er der normalt pligt til at medvirke til, at barnet tilbagegives.

Staterne skal efter begge konventioner tilstræbe, at samværsret med barnet kan udøves, jf. Europarådskonventionens artikel 11 og Haagerkonventionens artikel 21. Det er dog kun Europarådskonventionen, der fastslår, at en afgørelse om samværsret, som er truffet i en konventionsstat, skal anerkendes og tvangsfuldbyrdes i en anden konventionsstat. Vedkommende myndighed, der skal gennemføre fuldbyrdelsen efter Europarådskonventionen, har dog ret til at fastsætte nærmere vilkår for samværsrettens udøvelse.

I betænkningen (side 45) har arbejdsgruppen foreslået, at Europarådskonventionen og Haagerkonven-

tionen sættes i kraft ved en fælles lov, men således at det i loven særskilt fastsættes, hvilke regler der gælder, alt efter om der er tale om stater, der har tiltrådt Europarådskonventionen, eller om det drejer sig om stater, der har tiltrådt Haagerkonventionen, jf. lovforslagets § 2, stk. 1 og 2. Denne fremgangsmåde har bl.a. den fordel, at lovforslaget får samme opbygning som den norske og den svenske lovgivning på området. Justitsministeriet kan tiltræde arbejdsgruppens forslag.

5. Muligheden for at nægte at anerkende eller fuldbyrde en afgørelse og for at nægte at tilbagegive et barn.

5.1. En gennemførelse af lovforslaget vil medføre, at Danmark forpligter sig til at anerkende og fuldbyrde domstolsafgørelser m.v. fra konventionsstater om forældremyndighed og om samværsret, ligesom Danmark forpligter sig til at tilbagegive ulovligt bortførte eller tilbageholdte børn. Denne pligt, der, som det vil blive nærmere omtalt nedenfor, ikke er ubetinget, skal ses i sammenhæng med, at andre konventionsstater får en tilsvarende pligt til at anerkende og fuldbyrde danske afgørelser samt til at tilbagegive herboende børn. Hertil kommer, at de lande, hvis afgørelser danske domstole vil skulle tvangsfuldbyrde, har et domstolssystem med samme retlige tradition som det danske.

5.2. Spørgsmålet om, i hvilken udstrækning Danmark efter at have tiltrådt Europaråds- og Haagerkonventionerne kan nægte at anerkende eller fuldbyrde en afgørelse om forældremyndighed eller samværsret eller at efterkomme en anmodning om tilbagegivelse af et barn fra en anden konventionsstat, er af stor betydning i forbindelse med vurderingen af, om Danmark bør tiltræde konventionerne eller ej. Bestemmelserne herom findes i Europarådskonventionens artikel 9 og 10 og i Haagerkonventionens artikel 12, 13 og 20.

5.3. Vedrørende de situationer, der er omfattet af Europarådskonventionen, er lovforslaget (§§ 7-8) udarbejdet ud fra det udgangspunkt, at Danmark ved ratifikationen af konventionen i lighed med bl.a. Norge og Sverige tager forbehold efter konventionens artikel 17. Dette vil give Danmark mulighed for i videst muligt omfang at nægte at anerkende eller fuldbyrde en afgørelse. Det skal i den forbindelse bemærkes, at andre konventionsstater i forhold til en stat, der har taget forbehold efter artikel 17, kan nægte anerkendelse eller fuldbyrdelse af tilsvarende grunde.

Efter Europarådskonventionen kan anerkendelse eller fuldbyrdelse nægtes af følgende grunde:

a) Hvis den afgørelse, der ønskes anerkendt eller fuldbyrdet, er truffet, uden at sagsøgte eller dennes